

Poldertuin combineert rechte en glooiende lijnen

Bij een karakteristieke Noord-Hollandse woning realiseerde ontwerper Joep Luitjes een landschappelijke tuin. De twee in hoogte verschillende tuindelen gaan harmonieus in elkaar over. „Rechte lijnen gaan over in glooiende lijnen en vervolgens gaan die weer over in het landschap.”

Tekst en beeld Emiel van den Berg

Bij de vier dakbomen viel de keuze op *Malus* 'Red Sentinel'. „Die past beter bij de omgeving dan bijvoorbeeld een dakplataan en heeft twee keer sierwaarde met bloesem en vruchten.” In de border zijn planten toegepast voor alle seizoenen, onder andere bloembollen voor het voorjaar (*Narcissus*, *Allium*) en het najaar (*Cyclamen*), bloeiende vaste planten die elkaar opvolgen, siergrassen met wintersilhouetten en een *Stachyurus praecox* voor de winterbloei.

Joep Luitjes van Terra Forma is inmiddels vijftien jaar werkzaam als zelfstandig tuinontwerper en beplantingsspecialist. De tuinen die hij ontwerpt, plant hij meestal zelf in; voor bouwkundige onderdelen vraagt hij andere bedrijven. In dit geval Kars & Stoop Hoveniers uit Alkmaar. „Zij begrijpen wat ik belangrijk vind, namelijk degelijk aangelegde tuinen met aandacht voor details.”

De poldertuin ligt in het Noord-Hollandse Warder, grenzend aan Polder Zeevang. In de zomer van 2018 is de tuin ingeplant. De eigenaren hebben lang in een Amsterdams appartement gewoond, voordat zij naar deze landelijke omgeving verhuisden. Het echtpaar kwam bij Luitjes terecht naar aanleiding van een artikel in *Landleven*. Dit is hun eerste grote tuin en de eigenares wil zich hier graag op het tuinieren storten.

1.000 m² onderhouden

Aan Luitjes daarom de taak om extra uitleg te geven over wat het precies inhoudt om een terrein als dit (zo'n 1.000 m²) te onderhouden. „Ik ga geregeld assisteren bij de specialistische klussen als het voorjaarsonderhoud van de borders en het snoeien van de hagen. Met name het signaleren en sturen van de ontwikkeling van de vaste planten en siergrassen vraagt de nodige kennis.”

De tuin bestaat uit twee verschillende ruimtes. Bij de woning bevindt zich een min of meer symmetrisch deel, hoger gelegen omdat het huis op een verhoging is gebouwd. Het tweede deel ligt lager, dit grasland is door de eigenaren bijgekocht, inclusief de twee zwarte schapenstallen. Bovenaan de wensenlijst stond het op een mooie en praktische manier verbinden van het grasland met het hoger gelegen tuindeel en de relatie met het landschap behouden, zo mogelijk versterken. Daarnaast wilden de eigenaren een moestuin,

enkele zitplekken, een bloementuin en moest er beschutting komen tegen de wind.

Het symmetrisch opgebouwde tuindeel plakt aan de L-vormige gevel van de woning. De hoofdzichtlijn over het gazon begint bij de openslaande tuindeuren van de huiskamer en eindigt in het landschap. De haaks hierop liggende zichtlijn, ingepakt door twee taxushagen, sluit aan op het keukenraam. Centraal in het gazon staat een waterelement van cortenstaal dat 's avonds wordt verlicht.

Vier beukenblokken aan weerszijden ondersteunen de zichtlijn. Die blokken zijn een vierkante meter groot. Die grootte correspondeert met de vlakken verharding die steeds zijn opgebouwd uit vier tegels van 50x50 cm met een rand gebakken klinkers. „Hergebruikte tegels. Ze zijn omgedraaid, de verweerde uitstraling past bij de omgeving.” Ook één vierkante meter groot zijn de plantvakken in het terras waarin de dakbomen staan.

Zo natuurlijk mogelijk

Het lagergelegen tuindeel heeft een landschappelijke invulling. In het grote gazon liggen langwerpige plantvakken parallel aan de schuine erfgrans dicht bij het huis. Het gazon loopt van hoog naar laag over via een talud. „Geen trap, ik wilde het gazon zo natuurlijk mogelijk laten doorlopen richting de weilanden. Het schuin aflopende pad tussen de taxushagen is verhard. „Handig met kruiwagens en grasmaaier.”

Het rechthoekige gazon in het formele tuindeel is afgebakend met een transparant schapenhek van kastanjehout. „Dat sluit niet af, maar het benadrukt wel het formele deel.” De rondom de plantvakken geplaatste knotwilgen en meerstammige elzen verbinden het landschap met de tuin en zorgen voor het breken van de wind. < >

Joep Luitjes
www.terraforma.nl

De druif tegen de muur was al aanwezig en de eigenaren wilden deze graag behouden. Om het zicht op de muur aan de onderzijde weg te werken, zette Luitjes hier een taxushaag die haaks aansluit op de taxushaag die de zichtlijn vanuit de keuken versterkt. „Samen met de gevarieerde plantenborder is zo een intieme omsluiting van het grote leefterras ontstaan.”

Omdat het lagere tuindeel erg drassig is, groeien hier knotvormen van *Salix alba* 'Chermesina'. „Mooi met oranjeleuige wintertakken.” Ook groeien er meerstammige *Alnus glutinosa* 'Imperialis'. „Sierlijk met het fijne blad.” In de opgehoogde planteilanden – ook vanwege de drassige veengrond – groeien zich herhalende groepen vaste planten en siergrassen, geïnspireerd op de beplanting langs sloten, zoals *Lythrum virgatum*, *Iris sibirica* 'Perry's Blue' en *Molinia caerulea* 'Moorhexe'.

Bij de bestrating zijn metalen strips als kantopsluiting gebruikt. De gebakken klinkers rondom het waterelement en de beukenblokken zijn vastgelijmd op ingegraven kaders van hardhout. „Om wegzakken en wijken te voorkomen”, verduidelijkt Luitjes. Ook de *Taxus* is omsloten met een klinkerrand, zo blijven de lijnen strak en het vergemakkelijkt het maaien. „Deze taxushaag dient tevens als windbreker. De hoogte is bescheiden want je moet er nog wel overheen kunnen kijken.”

Van oude palen uit een ontmantelde laagstamboomgaard is een takkenril langs de erfgrans gemaakt. Hier kunnen de takken van bijvoorbeeld de gesnoeide wilgen worden gedeponerd. „Voor een snelle vulling vroegen we het eerste jaar in heel de buurt om snoeihout.” De strak gevulde takkenril biedt schuilplaatsen aan egels en nestgelegenheid voor winterkoninkjes, daarnaast verhuult de ril het zicht op de niet zo fraaie erfbevestigingen van de buurtuinen.

De gemengde haag

Naast de keuken ligt de moestuin. Hier is het hoogteverschil niet opgelost met een talud; vanwege de bescheiden ruimte is gekozen voor een hardhouten beschoeiing. Als omsluiting koos Luitjes voor een gemengde haag. Met het oog op biodiversiteit – bloesem voor de insecten en bessen voor de vogels – én seizoensbeleving groeien er in de haag vijf verschillende planten die goed bij het aansluitende landschap passen. *Crataegus monogyna* en *Amelanchier lamarckii* met voorjaarsbloei en bes, *Ligustrum vulgare* met zomerbloei en bes, *Cornus mas* met winterbloei en bes en *Acer campestre* voor de herfstverkleuring. De planten staan in twee rijen en steeds op 35 cm afstand. Twee seizoenen later is de haag

al bijna gesloten. Twee tot drie keer per jaar wordt gesnoeid om de groene wand strak te houden. Zo gaat de moestuin op een harmonieuze manier over op het aansluitende formele tuindeel tegen de woning. „Ondanks al dat snoeien blijft er nog altijd voldoende aan bloesem en bes gespaard.” Meer diversiteit in een haag als deze kan zeker, maar bij een moestuin van bescheiden omvang zoals hier vindt Luitjes dat te onrustig. Datzelfde geldt voor een eventueel wat losser gesnoede haag. „Daarvoor is echt meer ruimte nodig.” Planten die eventueel goed gemengd kunnen worden met dit vijftal zijn volgens hem *Prunus spinosa* en bij lossere hagen wilde rozen. Als wintergroen vindt hij *Ilex aquifolium* een goede toevoeging.

7
N

